

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET AL MEDI AMBIENT I AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (DISCIPLINA URBANÍSTICA)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 19 de març de 2025, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què manifestava la manca d'actuació municipal per solucionar un problema de salubritat pública ocasionat per un sistema de desguàs d'aigües residuals particulars incorrecte, ja que la canonada passava per una altra finca a la qual provocava desbordaments d'aigües fecals.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

D'acord amb el **principi d'economia administrativa**, no s'ha efectuat una petició d'informe a l'Ajuntament de Barcelona, ja que en l'expedient consta prou informació per poder emetre un pronunciament. Per aquest motiu, un cop examinat el contingut de la queixa, la documentació aportada per la persona interessada i la normativa aplicable, aquesta Sindicatura emet la decisió següent.

CONSIDERACIONS

Abans de res, es vol posar de manifest que en el cas que ens ocupa no ha estat necessari demanar informació al consistori perquè la persona interessada, en el seu escrit de queixa, ens ha adjuntat una còpia íntegra de l'expedient de disciplina urbanística tramitat contra la comunitat de propietaris (CP) de la finca que provoca els desbordaments d'aigües fecals.

De l'anàlisi de la tramitació d'aquest expedient n'hem pogut constatar que, en data 12 de juliol de 2021, la interessada va presentar una instància a l'Ajuntament en què demanava com havia de procedir per poder retirar una canonada d'evacuació d'aigües residuals que passava pel seu jardí i que, de tant en tant, provocava desbordaments insalubres.

Des del Districte d'Horta-Guinardó, en lloc de respondre a la interessada, es va donar d'alta l'expedient d'inspecció referenciat en el qual no consta cap altra actuació fins que **es va incoar el procediment de protecció de la legalitat urbanística per retirar la canonada en qüestió** en data 6 de juliol de 2023. La vista de l'expedient a la CP causant de les molèsties es va notificar en data 13 de juliol de 2023, **dos anys després de la instància presentada per la interessada**. De fet, aquesta és la primera i última notificació practicada en la tramitació de l'expedient.

Així, resulta que, arran de la sol·licitud presentada per la reclamant en relació amb la retirada de la canonada que passava pel seu jardí, des del Districte es va fer un trasllat a Barcelona Cicle de l'Aigua, SA (BCASA), societat creada per l'Ajuntament per fer les activitats i prestar tots els serveis relacionats directament o indirectament amb el cicle de l'aigua a la ciutat. BCASA, durant el mes de setembre de 2022, va dur a terme les comprovacions pertinents i va concloure que la finca del carrer de la Gran Vista, no evacuava correctament les seves aigües residuals.

Concretament es va constatar que no hi havia cap connexió de clavegueró a la claveguera de la xarxa municipal que passés pel carrer de la Gran Vista, en tot l'àmbit de la façana de la finca. Feta una segona prova de colorant, però, es va comprovar que les aigües residuals passaven per la canonada que travessava el jardí de la finca de la interessada i que desembocaven a la canonada tubular que passa pel carrer del Doctor Bové.

Per tant, **es va concloure que la finca del carrer de la Gran Vista, evacuava el seu sanejament interior a través de la finca de la interessada**, tal com aquesta havia exposat en el seu escrit presentat al consistori. Aquest tipus de connexió correspon al **tipus de clavegueró compartit que**, segons l'Ordenança del medi ambient (OMA), **cal extingir** (Annex III del títol 5 de l'OMA).

Recordem que, segons s'estableix a l'article 52-20 de l'OMA, tota finca amb una façana a un carrer que disposi de xarxa de clavegueram municipal ha de desguassar les seves aigües pluvials i residuals a través del seu propi clavegueró particular, i sempre dins de l'àmbit de la façana de la finca. A més, si la finca en qüestió disposa d'elements sanitaris per sota de la cota de la claveguera municipal, aleshores haurà de modificar el seu sanejament interior per tal de bombejar les aigües residuals d'aquests elements situats per sota (article 52-21.3 de l'OMA), ja que és impossible que puguin desguassar per gravetat.

En data 29 de maig de 2023, BCASA va emetre el seu informe, en el qual s'indicava al Districte que calia requerir la construcció del clavegueró particular de la finca per evacuar a la claveguera municipal que passava per davant de la seva façana i que prèviament calia efectuar les modificacions necessàries de la xarxa interior de

sanejament de la finca, per tal de poder-se desvincular de l'altra finca, la finca afectada pels desbordaments de les aigües de sanejament.

Quan es va notificar el requeriment a la CP de la finca que incompleix l'OMA, en data 13 de juliol de 2023, també se li va indicar que havia de sol·licitar la construcció de l'esmentat clavegueró a BCASA, que supervisa la construcció dels claveguerons i també els construeix a càrrec dels interessats.

Ara bé, tot i que consta que la CP de la finca va presentar per registre, la sol·licitud requerida i que se li va lliurar un correu electrònic en data 31 d'agost de 2023 amb la valoració estimada per construir el clavegueró durant un període de sis mesos, aquest mai s'ha executat. Tampoc consta a l'expedient que s'hagi continuat la tramitació del procediment de protecció de la legalitat vulnerada.

En data 26 de febrer de 2025, la interessada ha tornat a presentar una instància al Districte en relació amb el problema de salubritat pública que provoca aquesta canonada que indegudament passa per la seva propietat.

Amb relació a aquesta qüestió, es vol recordar que el principi d'eficàcia recollit a l'article 103 de la Constitució espanyola exigeix que les administracions públiques compleixin, de manera raonable, les expectatives que les persones ciutadanes demanen legítimament. Entre aquestes hi ha el **deure de resoldre i notificar, de manera expressa, les peticions i reclamacions que presenta la ciutadania**. Només així es garanteix una defensa adequada dels seus drets i interessos.

D'altra banda, l'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPACAP) regula l'obligació d'emetre resolucions, quan assenyalava que l'Administració està obligada a dictar una resolució expressa i a notificar-la en tots els procediments, sigui quina sigui la manera com s'han iniciat. En el mateix sentit s'expressa l'article 31.1 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

El termini màxim per resoldre i notificar la resolució l'estableix la legislació específica aplicable a cada tràmit, i no pot ser superior a sis mesos, o tres mesos quan les normes reguladores dels procediments no fixin el termini màxim, llevat que una norma amb rang de llei n'estableixi un de superior o així ho prevegi el dret de la Unió Europea (art. 22 de la LPACAP).

No ens consta que de moment s'hagi avançat en la tramitació de l'expedient de protecció de la legalitat urbanística contra la CP de la finca que causa el problema. Cal tenir en compte, però, que **quan l'Administració incompleix els terminis de resolució, la seva actuació incideix en les expectatives de la ciutadania**.

La jurisprudència és eloqüent en aquest sentit, tal com mostra la sentència del Tribunal Suprem de 28 de maig de 2020 (entre moltes altres):

[El] deure jurídic de resoldre les sol·licituds, reclamacions o recursos **no és una invitació de la llei a la cortesia dels òrgans administratius, sinó un estricte i rigorós deure legal que obliga tots els poders públics**, per exigència constitucional (articles 9.1, 9.3, 103.1 i 106 CE), i **la seva inobservança arrossega també el trencament del principi de bona administració**, que no només juga en el terreny dels actes discrecionals i en el de la transparència, sinó que, com a pressupòsit bàsic, exigeix que l'Administració compleixi amb els seus deures i mandats legals estrictes i no s'empari en la seva infracció per causar un perjudici innecessari a la persona interessada.

Aquesta institució considera que la jurisprudència invocada i les normes analitzades imposen a l'Administració un grau d'exigència i diligència a l'hora de respondre les peticions de la ciutadania, que ha de regir l'actuació administrativa en el marc del dret a una bona administració.

El principi de bona administració i d'eficàcia dels serveis públics es troba recollit en el dret de la Unió Europea (article 41 de la Carta de drets fonamentals), en els articles 9.3 i 103 de la Constitució espanyola i en l'article 3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic administratiu comú. Aquest dret implica disposar d'una Administració que presti el màxim nombre de serveis amb els millors estàndards de qualitat, que respecti els drets i els interessos legítims de la ciutadania i que sigui capaç de resoldre els problemes de les persones d'una manera àgil i eficaç.

Així mateix, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, aprovada l'any 2000, esmenta, en l'article XXIII, quan es refereix a l'eficàcia dels serveis públics com a indicatiu d'una bona administració, que les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte d'Horta-Guinardó no ha estat ajustada a dret ni eficaç per requerir la solució del problema de salubritat pública a bastament denunciat.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Advertir al Districte d'Horta-Guinardó** que, sense més dilació, requereixi o executi la construcció del clavegueró particular de la finca del carrer de la Gran Vista, per evacuar correctament a la claveguera municipal.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.